

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2020. gada 1. oktobrī
(OR. en)

11225/20
ADD 8

JAI 751
FREMP 81
AG 45
POLGEN 168

PAVADVĒSTULE

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2020. gada 30. septembris

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretārs *Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN*

K-jas dok. Nr.: SWD(2020) 307 final

Temats: KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS - 2020. gada ziņojums par tiesiskumu - Valstu sadaļa – tiesiskuma situācija Grieķijā - Pavaddokuments dokumentam - KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI
2020. gada ziņojums par tiesiskumu Tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā

Briselē, 30.9.2020.
SWD(2020) 307 final

KOMISIJAS DIENESTU DARBA DOKUMENTS

**2020. gada ziņojums par tiesiskumu
Valstu sadaļa – tiesiskuma situācija Grieķijā**

Pavaddokuments dokumentam

**KOMISIJAS PAZIŅOJUMS EIROPAS PARLAMENTAM, PADOMEI, EIROPAS
EKONOMIKAS UN SOCIĀLO LIETU KOMITEJAI UN REĢIONU KOMITEJAI**

**2020. gada ziņojums par tiesiskumu
Tiesiskuma situācija Eiropas Savienībā**

{COM(2020) 580 final} - {SWD(2020) 300 final} - {SWD(2020) 301 final} -
{SWD(2020) 302 final} - {SWD(2020) 303 final} - {SWD(2020) 304 final} -
{SWD(2020) 305 final} - {SWD(2020) 306 final} - {SWD(2020) 308 final} -
{SWD(2020) 309 final} - {SWD(2020) 310 final} - {SWD(2020) 311 final} -
{SWD(2020) 312 final} - {SWD(2020) 313 final} - {SWD(2020) 314 final} -
{SWD(2020) 315 final} - {SWD(2020) 316 final} - {SWD(2020) 317 final} -
{SWD(2020) 318 final} - {SWD(2020) 319 final} - {SWD(2020) 320 final} -
{SWD(2020) 321 final} - {SWD(2020) 322 final} - {SWD(2020) 323 final} -
{SWD(2020) 324 final} - {SWD(2020) 325 final} - {SWD(2020) 326 final}

KOPSAVILKUMS

Grieķija ir pieņēmusi ievērojamu skaitu tiesu sistēmas reformu, kas tika uzsāktas trīs ekonomikas korekciju programmu kontekstā. Ar reformām saistītie pasākumi ietver pārmaiņas tiesu organizācijā, pasākumus tiesu pārvaldības uzlabošanai, informācijas tehnoloģiju rīku plašāku izmantošanu tiesās un strīdu alternatīvas izšķiršanas mehānismu veicināšanu. Tomēr īstenošanas rezultāti rāda neviennozīmīgu ainu un tiesu sistēma turpina saskarties ar grūtībām kvalitātes un efektivitātes jomā. Centieni nodrošināt uzsākto reformu iedarbīgu īstenošanu un tālāks progress tiesu sistēmu digitalizācijā ir īpaši svarīgi konkrētu rezultātu sasniegšanai.

Pēdējo gadu laikā Grieķija ir uzsākusi plašu pretkorupcijas reformu klāstu un turpina īstenot visaptverošu valsts pretkorupcijas plānu. Tiek īstenoti centieni racionalizēt iestāžu sistēmu un uzlabot koordināciju starp dažādajām aģentūrām un iestādēm, kuru uzdevums ir cīņa ar korupciju. Ir izveidots moderns tiesiskais regulējums aktīvu deklarāciju un politisko partiju finansēšanas jomā, bet īstenošanā vēl aizvien novērojamas nepilnības. Konstitūcijas pārskatīšanas ietvaros 2019. gadā tika grozītas imunitātes režīmu un noilguma procedūras, un tas ļāva izskaust zināmus šķēršļus augsta līmeņa korupcijas kriminālvajāšanai. Krimināltiesību normatīvo aktu pārskatīšana 2019. gada jūnijā radīja zināmas bažas, jo īpaši saistībā ar kriminālatbildības noteikšanu kukuļdošanas lietās. Veicot turpmāku pārskatīšanu, situācija tika labota, tomēr tas vēl aizvien ietekmē uzsāktās lietas. Lobēšana Grieķijā vēl aizvien lielākoties netiek regulēta, un trauksmes cēlēju aizsardzības regulējums nav pilnīgs.

Konstitūcija aizsargā vārda brīvību un tiesības piekļūt publiskā sektora informācijai. Ir izveidotas struktūras, kas nodrošina plašsaziņas līdzekļu plurālismu un preses tiesības. Tomēr vēl aizvien ir jautājumi par tādu noteikumu iedarbīgumu, kuru mērķis ir nodrošināt plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību pārredzamību. Būtiskākās problēmas ir saistītas ar nepietiekamiem mehānismiem žurnālistikas prakses profesionālo standartu ievērošanas nodrošināšanai un žurnālistu nestabilajiem darba apstākļiem, kas cita starpā radušies ekonomikas un finanšu krīzes rezultātā.

Līdzsvara un atsvara sistēma Grieķijā praksē saskārusies ar zināmām problēmām. Jo īpaši jāmin tiesību aktu pieņemšanas process, kas pēdējo gadu laikā izjutis ievērojamu spiedienu; lielākoties tas ir saistīts ar ekonomikas un finanšu krīzes radītajām sekām. Labāka regulējuma principi netika pilnībā ievēroti, tomēr nesen pieņemto šīs jomas visaptverošo tiesību aktu, kas pakāpeniski tiek īstenoti, mērķis ir pārvarēt šīs grūtības. Pamattiesības un konstitucionālās tiesības tiek aizsargātas ar tiesu un neatkarīgu iestāžu palīdzību. Attiecībā uz pilsonisko sabiedrību Grieķijā nepastāv specifisks veicinošs satvars, un dažas pilsoniskās sabiedrības organizācijas, kuras darbojas migrācijas jomā, ir paudušas bažas par to, ka ir sašaurinājusies pilsoniskā telpa darbībai uz vietas.

I. TIESU SISTĒMA

Grieķijas tiesu sistēmas pamatā ir nodalījums starp vispārējās jurisdikcijas civiltiesām un krimināltiesām un administratīvajām tiesām. Atsevišķu komerciālu tiesu, darba lietu tiesu, finanšu vai sociālā nodrošinājuma lietu tiesu nav. Šādas lietas skatāmas civiltiesu vai administratīvo tiesu parastajā jurisdikcijā. Civiltiesas iedala 154 mīrtiesās, 63 pirmās instances tiesās, 19 apelācijas tiesās un Augstākajā tiesā, kas ir kasācijas tiesa. Krimināltiesas iedala šādi: 41 tiesa mazāk smagiem nodarījumiem, 63 pirmās instances tiesas, 19 apelācijas tiesas un Augstākā tiesa. Administratīvās tiesas iedala 30 administratīvajās pirmās instances tiesās, 9 administratīvajās apelācijas tiesās un Valsts padomē. Grieķijas konstitūcijā ir paredzētas arī vairākas speciālās tiesas¹. Dažās tiesās specifiskās jomās ir izveidoti īpaši departamenti, piemēram, strīdiem jūrlietu jomā un strīdiem saistībā ar preču zīmēm un intelektuālo īpašumu. Revīzijas palātai ir divējāds raksturs — tā darbojas daļēji kā tiesa un daļēji kā administratīva iestāde, kam uzticēts veikt valsts kontu revīziju². Formālas Konstitucionālās tiesas Grieķijā nav, un visām Grieķijas tiesām ir kompetence pārbaudīt likumu atbilstību konstitūcijai. Tiesneši un prokurori kopā veido konsolidētu “mīrtiesnešu” struktūru — uz to attiecas pieņemšanas darbā un karjeras, tiesību un pienākumu sistēma, kas ir lielākoties viendabīga visiem. Grieķijas sistēma sastāv tikai un vienīgi no profesionāliem tiesnešiem un prokuroriem (*career judges and prosecutors*). Tie tiek iecelti amatos civiltiesu un krimināltiesu jurisdikcijās vai administratīvajās tiesās. Prokuratūras iestādes iedala šādi: 63 prokuratūras pirmās instances tiesās, 19 prokuratūras apelācijas tiesās un Augstākās tiesas Ģenerālprokuratūra. Turklāt ir arī Finanšu un ekonomisko noziegumu prokuratūra un Prokuratūra noziedzīgiem nodarījumiem korupcijas jomā. Grieķijā ir 63 advokātu biedrības — pa vienai katras pirmās instances tiesas mītnē.

Neatkarība

Tiesu varas trijos atzaros valda augsts pašpārvaldes līmenis. Ir trīs augstākās tiesu padomes — pa vienai katram no galvenajiem tiesu varas atzariem³. Likumdevējs un izpildvara šo iestāžu sastāvā nav pārstāvēti⁴. Civiltiesu un Krimināltiesu padomes gadījumā šīs padomes lemj par tiesnešu un prokuroru iecelšanu un paaugstināšanu, pārcelšanu un norīkošanu amatos attiecīgajos tiesu varas atzaros. Tādu Grieķijas tiesnešu un prokuroru augstāko amatu gadījumā kā Valsts padomes vai Augstākās tiesas priekšsēdētājs vai priekšsēdētāja vietnieks Grieķijas Konstitūcija nosaka, ka iecelšana amatā notiek ar prezidenta dekrētu, kas seko Ministru padomes priekšlikumam. To kritizējusi Eiropas

¹ Eiropas e-tiesiskuma portāls, Tiesu sistēma dalībvalstīs — Grieķija.

² Revīzijas palātai, vienai no trim augstākajām tiesām, ir ekskluzīva jurisdikcija attiecībā uz valsts kontu revīziju un saistītām lietām, piemēram, lietām, kuru pamatā ir to personu aktīvu nepamatota pieauguma revīzija, kurām ir jāiesniedz aktīvu deklarācija (sk. Likuma Nr. 3213/2003 1. pantu), un maksas iekasēšanu, radot zaudējumus atbildīgajām personām.

³ Speciālajām tiesām, kas izveidotas atbilstoši Konstitūcijai, var būt arī sava tiesas padome.

⁴ Trīs augstākās tiesu padomes (*SJC*, viena civiltiesām un krimināltiesām, viena administratīvajām tiesām un viena Revīzijas palātai) sastāv no attiecīgās tiesas priekšsēdētāja (attiecīgi Augstākās tiesas, Valsts padomes un Revīzijas palātas priekšsēdētāja) un tiesas locekļiem, kas tiek lozēti, kā arī diviem tiesnešiem no attiecīgā tiesu varas atzara (bez balsstiesībām); turklāt civiltiesu un krimināltiesu *SJC* ir pārstāvēts arī Augstākās tiesas prokurors un divi prokurora vietnieki, bet administratīvo tiesu un Revīzijas palātas *SJC* ir pārstāvēti Valsts ģenerālkomisāri no attiecīgi Valsts padomes un Revīzijas palātas (skatīt Konstitūcijas 90. panta 1.–4. punktu, kas lasāmi kopā ar 67., 72. un 78. pantu Likumā Nr. 1756/1988 “Tiesu organizācijas un mīrtiesnešu statusa kodekss”). Minēto padomju augstāko amatpersonu paaugstināšanai amatā ir paredzēta uzlabota sistēma, t. i., Augstākajā tiesā (tiesnešiem un prokuroriem), Valsts padomē un Revīzijas palātā (padomnieka un ģenerālkomisāra amatiem), kā arī Revīzijas palātā (nodaļu priekšsēdētāju un prokuroru amatiem).

Padomes Pretkorupcijas starpvalstu grupa (*GRECO*), taču līdz šim Grieķija attiecīgo regulējumu nav grozījusi⁵. Tā kā iecelšana amatā attiecīgajā tiesā ir atrunāta konstitūcijā⁶, atlases metodes grozīšanas nolūkā būtu jāpārskata arī konstitūcija.

Sabiedrības priekšstats par tiesu sistēmas neatkarību ir vidējā līmenī. 53 % plašas sabiedrības uzskata, ka tiesu sistēmas neatkarība vērtējama diezgan labi vai ļoti labi; šā viedokļa īpatsvars pēdējo gadu laikā ir samazinājies. Uzņēmumu vidū šis rādītājs ir 51 %, un tas ir bijis stabils⁷.

Kvalitāte

Ekonomikas korekciju programmu kontekstā pēdējo gadu laikā ir uzsākts ievērojams skaits reformu, taču īstenošanas rezultāti rāda neviennozīmīgu ainu. Reformu pasākumos cita starpā bija iekļautas šādas pārmaiņas tiesu organizācijā: mirtiesu skaita samazināšana, pasākumi tiesu pārvaldības uzlabošanai un tiesvedības paātrināšanai, informācijas tehnoloģiju (IT) rīku plašāka izmantošana tiesās⁸, strīdu alternatīvas izšķiršanas mehānismu ieviešana un veicināšana, būtiski svarīgo kodificēto tiesību aktu pārskatīšana⁹, kā arī sarežģītā tiesiskā regulējuma reformu uzsākšana un konsolidācija¹⁰. Tomēr līdzšinējie reformu īstenošanas rezultāti rāda neviennozīmīgu ainu. Vēl aizvien pastāv virkne problēmu, piemēram, tādas plašai sabiedrībai pieejamas informācijas trūkums tiešsaistē, kas attiecas uz tiesu sistēmu, pasākumu trūkums saistībā ar mašīnlasāmiem tiesas nolēmumiem, starp tiesu pakalpojumu lietotājiem vai praktizējošiem juristiem veiktu aptauju neesība¹¹. Tomēr ir novēroti arī zināmi uzlabojumi, piemēram, attiecībā uz tādu līdzekļu pieejamību, kas ļauj lietas iesniegt izskatīšanai elektroniski vai sekot tiesvedībai dažādos tās posmos, kā arī strīdu alternatīvas izšķiršanas metožu izmantošanas veicināšanu un stimuliem¹². Iestādes ziņojušas arī par pozitīvām tendencēm saistībā ar mediācijas izmantošanu komerciālu un ģimenes/vecāku strīdu risināšanā¹³. Resursu ziņā valdības vispārējie izdevumi tiesu sistēmai, šķiet, nosedz gandrīz tikai darba algas¹⁴.

⁵ *GRECO* ceturrtās novērtēšanas kārtas atbilstības ziņojuma 57. punktā tiek norādīts, ka šie amati ir pakļauti potenciāli spēcīgai izpildvaras ietekmei, un tiek ieteikts pārskatīt atlases metodes attiecībā uz augstākajiem tiesnešu un prokuroru amatiem un procesā iesaistīt kolēģus.

⁶ Grieķijas Konstitūcija, 90. panta 5. punkts. Parlaments 2019. gada februārī noraidīja šā noteikuma pārskatīšanu.

⁷ 44. un 46. attēls, 2020. gada Eiropas Savienības rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā. Priekšstats par tiesu sistēmas neatkarību iedalāms šādās kategorijās: ļoti zems (mazāk nekā 30 % respondentu uzskata, ka tiesu sistēmas neatkarība vērtējama diezgan labi vai ļoti labi); zems (30–39 %), vidējs (40–59 %), augsts (60–75 %), ļoti augsts (virs 75 %).

⁸ Strukturālo reformu atbalsta programmas ietvaros Eiropas Komisija sniedz Grieķijas Tieslietu ministrijai tehnisko atbalstu saistībā ar tiesu administrācijas uzlabošanu un tiesnešu novērtējuma un amata paaugstināšanas sistēmas modernizāciju.

⁹ Civilprocesa kodekss, Kriminālprocesa kodekss, Administratīvās prakses kodekss, Administratīvo procesu kodekss, Revīzijas palātas statūti, Revīzijas palātas reglaments, Kriminālkodekss, Maksātnespējas kodekss, Tiesvedības administrācijas kodekss (procesā), Mirtiesu statuss (procesā), Tiesu iestāžu darbinieku kodekss (procesā).

¹⁰ Plašāku informāciju skatīt: Eiropas Komisija, “Country Report Greece 2019”, SWD(2019) 1007 final, 57.–58. lpp.; “Country Report Greece 2020”, SWD(2020) 507 final, 62. lpp.

¹¹ 22., 29., 31., 41. attēls, 2020. gada Eiropas Savienības rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā.

¹² 27., 30. attēls, 2020. gada Eiropas Savienības rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā.

¹³ Informācija saņemta Grieķijas apmeklējuma kontekstā.

¹⁴ 34. attēls, 2020. gada Eiropas Savienības rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā.

Covid-19 pandēmijas kontekstā Grieķija ir centusies paātrināt digitalizāciju valsts pārvaldē¹⁵. Tieslietu ministrija 2020. gada maijā sadarbībā ar Digitālās pārvaldības ministriju un ar pašreizējā Pilsoņu pakalpojumu centru tīkla starpniecību sniedza piekļuvi 15 dažādu sertifikātu, piemēram, dažādu mantojuma tiesību¹⁶ un komerciesību jomas sertifikātu digitālai/elektroniskai izdošanai. Tā arī apvienoja 20 dažādus ar maksātnespējas tiesībām saistītus sertifikātus vienā — tas elektroniski pieejams Vispārējā komercreģistrā.

Iestādes nesen uzsākušas iniciatīvu, kas paredz veidot specializētas palātas civiltiesās un administratīvajās tiesās. Jaunizveidotajās palātās strādātu ar īpašu kategoriju lietām, piemēram, tādām lietām saistībā ar prasībām par zaudējumu atlīdzināšanu, kuru pamatā ir valstu un ES tiesību aktu pārkāpumi elektronisko sakaru, enerģijas un persondatu aizsardzības jomā¹⁷. Juridiskās sistēmas dalībnieku vidū notiek diskusijas par tiesu kartes sistemātiskāku reformu, kas labāk atspoguļotu pašreizējo demogrāfisko situāciju, attīstību informācijas un komunikācijas tehnoloģiju jomā, kā arī citus būtiskus parametrus¹⁸.

Efektivitāte

Tiesu sistēma turpina saskarties ar grūtībām kopējās efektivitātes ziņā. Tiesu statistika rāda, ka civiltiesu sistēma turpina saskarties ar efektivitātes problēmām, jo laika periods, kas nepieciešams strīdu izšķiršanai tiesā civillietās un komercietās pirmajā instancē, atkal ir pieaudzis (559 dienas 2018. gadā pretstatā 479 dienām 2017. gadā)¹⁹. Turklāt krītas pirmās instances tiesu produktivitāte attiecībā uz strīdīgu civillietu un komercietu pabeigšanas koeficientu (86,3 % 2018. gadā pretstatā 96,0 % 2017. gadā)²⁰; tas nozīmē, ka Grieķijai pastāv vēlā ņemams risks papildināt jau esošo neizskatīto lietu uzkrājumu²¹. Ieinteresētās personas ir identificējušas virkni procedūras problēmu, ko bija plānots atrisināt ar reformēto Civilprocesa kodeksu, taču tās pastāv vēl aizvien. Problēmas ir saistītas ar, piemēram, strīdīgu civillietu un komercietu tiesvedības ilgumu, kā arī izpildes procesu. Īstenošanas ziņojums par Civilprocesa kodeksu tiek izstrādāts, un jau ir formulēti vairāki ieteikumi²². Ieinteresētās personas konstatējušas, ka arī krimināltiesību joma saskaras ar līdzīgām problēmām un ievērojamu kavēšanos lietu apstrādē²³. Tiesu sistēmas administratīvā atzara sniegums turpina uzlaboties, tiek saglabāts augsts izskatīto lietu rādītājs (163,5 % 2018. gadā), tādējādi samazinot laiku, kas nepieciešams administratīvo strīdu izšķiršanai pirmajā instancē, un samazinot esošo neizskatīto lietu uzkrājumu, izskatot vairāk lietu, nekā

¹⁵ Grieķija Covid-19 pandēmijas laikā valstī neizsludināja ārkārtas stāvokli.

¹⁶ Tieslietu ministrijas 2020. gada 25. maija paziņojums.

¹⁷ Eiropas Komisija, "Enhanced Surveillance Report", 2020. gada maijs, 28. un 106. lpp.

¹⁸ *Pikrammenos*, "Δικαστική Χωροταξία: επιλογή του νομοθέτη με μείζονα σημασία για το δικαστικό σύστημα", στο συλλογικό έργο 'Η Δικαιοσύνη στην Ελλάδα', *Διανέοσις* 2019 ["Tiesu teritoriālā plānošana: tāda likumdevēja izvēle, kas ir īpaši svarīgs tiesu sistēmai": darbā "Tiesu sistēma Grieķijā", *Dianeosis* 2019].

¹⁹ 6. attēls, 2020. gada Eiropas Savienības rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā.

²⁰ 11. attēls, 2020. gada Eiropas Savienības rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā.

²¹ 11. un 14. attēls, 2020. gada Eiropas Savienības rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā.

²² Eiropas Komisija, "Enhanced Surveillance Report", 2020. gada maijs, *Institutional Paper Series* 127, 73. lpp.

²³ *Transparency International* sniegtā informācija 2020. gada ziņojumam par tiesiskumu, 11. lpp. Atbilstoši informācijai, kas iegūta Grieķijas apmeklējuma kontekstā, šīs situācijas rezultātā administratīvu pārkāpumu lietas regulāri tiek izbeigtas ar *ad hoc* leģislatīviem pasākumiem, tādējādi daudzi administratīvie pārkāpumi *de facto* paliek nesodīti (nesenu šīs prakses piemēru skatīt, piemēram, Likuma Nr. 4687/2020 63. pantā).

tiek iesniegts²⁴. Tomēr laiks, kas nepieciešams administratīvo lietu izskatīšanai pirmajā instancē (601 diena 2018. gadā), un nepabeigto lietu skaits vēl aizvien ir salīdzinoši liels²⁵.

II. PRETKORUPCIJAS REGULĒJUMS

Grieķija ir izstrādājusi visaptverošu pretkorupcijas stratēģisko regulējumu — Nacionālo pretkorupcijas rīcības plānu (*NACAP*). Nacionālā pārredzamības iestāde, kas uzrauga plāna īstenošanu, tika izveidota 2019. gadā ar mērķi uzlabot sadarbību un koordināciju starp dažādām revīzijas iestādēm un kontroles struktūrām. Pēdējo gadu laikā valsts ir veikusi virkni pasākumu, kuru mērķis bijis pārskatīt tās pretkorupcijas tiesisko regulējumu. Pēdējā Konstitūcijas pārskatīšanas procesa laikā 2019. gadā tika grozīts imunitātes režīms parlamenta deputātiem un ministriem. Šobrīd tiek īstenoti vairāki pretkorupcijas likumi, kas tikuši pārskatīti pēdējo gadu laikā, piemēram, partiju finansējuma un aktīvu deklarēšanas jomā. Runājot par pēdējo, tiešsaistes sistēma aktīvu deklarēšanai nu ir pilnībā darbotiespējīga. Šobrīd notiek diskusijas par trauksmes cēlēju aizsardzības režīmu. Lobēšana vēl aizvien netiek regulēta.

Lai arī 2012. gadā Grieķija ieguva 36 no 100 punktiem *Transparency International* korupcijas uztveres indeksā, 2019. gadā tās rezultāts pieauga līdz 48 no 100 punktiem²⁶, tādējādi ļaujot Grieķijai ieņemt 17. vietu ES un 60. vietu pasaulē. Pēdējā Eiropabarometra aptaujā par korupciju 95 % respondentu uzskata, ka korupcija ir plaši izplatīta viņu valstī (ES vidējais rādītājs: 71 %) ²⁷. 95 % uzņēmumu uzskata, ka korupcija ir plaši izplatīta, un vairāk nekā puse (58 %) uzskata, ka korupcija rada problēmas, nodarbojoties ar darījumdarbību²⁸. Savukārt 36 % cilvēku uzskata, ka ir pietiekami daudz veiksmīgu kriminālvajāšanas gadījumu, lai tas atturētu cilvēkus nodarboties ar korupciju (ES vidējais rādītājs ir 36 %); tajā pašā laikā 20 % uzņēmumu uzskata, ka personas un uzņēmumi, kas tiek pieķerti, dodot kukuli augstam ierēdnim, saņem pienācīgu sodu (ES vidējais rādītājs ir 31 %).

Nesen ir pārskatīti krimināltiesību normatīvie akti, un ir plānots veikt tālākus grozījumus. Pēdējo gadu laikā Grieķija ir veikusi virkni pasākumu ar mērķi pārskatīt tās pretkorupcijas tiesisko regulējumu, noteikt kriminālatbildību par korupcijas nodarījumiem un iekļaut samērīgas un atturošas sankcijas. 2019. gada jūnijā pieņemtie grozījumi, kas mazināja kukuļdošanas smagumu, nosakot to par administratīvu pārkāpumu, un pazemināja attiecīgo sankciju apjomu, 2019. gada novembrī tika atcelti. Grozījumu atcelšana notika, reaģējot uz iebildumiem no Pretkorupcijas starpvalstu grupas (*GRECO*) un Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (*ESAO*), kas arī nāca klajā ar virkni ieteikumu šajā jomā²⁹. Tomēr saistībā ar Grieķijas krimināltiesībās piemērojamo *lex mitior* principu³⁰ virkni izskatīšanai atvērtu lietu ietekmēs saīsināts noilguma periods vai pielaidīgākas sankcijas³¹.

²⁴ 12., 8., 15. attēls, 2020. gada Eiropas Savienības rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā.

²⁵ 9., 15. attēls, 2020. gada Eiropas Savienības rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā.

²⁶ *Transparency International* Grieķija: <https://www.transparency.org/en/countries/greece>.

²⁷ “Eiropabarometra 502. zibensaptauja (2020), “Corruption”.

²⁸ “Flash Eurobarometer 482: Businesses’ attitudes towards corruption in the EU” (2019).

²⁹ *GRECO* “Ad hoc Report on Greece (Rule 34)”; Eiropas Komisija, “Country Report Greece 2020”, SWD(2020) 507 final.

³⁰ *Lex mitior* princips ir pielaidīgāko likumu piemērošanas princips, un tas ir vispārējs princips gan valstu krimināltiesībās, gan arī ES tiesību aktos.

³¹ Plašāku informāciju skatīt: Eiropas Komisija, “Country Report Greece 2020” (SWD(2020) 507 final), 64., 65. lpp.

Ir tikusi stiprināta sadarbība un koordinācija starp dažādām revīzijas iestādēm un kontroles struktūrām. Nacionālā pārredzamības iestāde (*NTA*), kas dibināta 2019. gada augustā³², kopā apvienojusi sešas iepriekš atsevišķas revīzijas iestādes ar mērķi novērst institucionālo sadrumstalotību un koordinācijas trūkumu. *NTA* ir seši reģionālie biroji, un tā ir atbildīga par visu kontroles mehānismu vispārējo plānošanu, koordināciju, uzraudzību un iedarbīguma izvērtēšanu. *NTA* atbildības jomas ietver arī krāpniecības un korupcijas novēršanu, atklāšanu un apkarošanu publiskajā sektorā, kā arī izpratnes veicināšanu. Šī iestāde ir atbildīga par Nacionālā pretkorupcijas rīcības plāna (*NACAP*) vispārējo koordinēšanu; šis plāns ir kalpojis par korupcijas novēršanas un apkarošanas pasākumu plānošanas un uzraudzības satvaru kopš 2013. gada³³. *NTA* sadarbojas ar citām administratīvām iestādēm un prokuratūrām, tai ir piešķirtas pilnvaras noteikt administratīvas sankcijas, un tās inspektori revidenti var veikt iepriekšēju pārbaudi vai izmeklēšanu pēc tam, kad valsts prokurors izdevis rīkojumu. Iestādes darbības neatkarība un administratīvā un finansiālā autonomija ir nostiprināta likumā, tās darbības ir pakļautas parlamenta kontrolei.

Divas specializētas pretkorupcijas vienības ir atbildīgas par korupcijas apkarošanu politiku un augsta līmeņa ierēdņu vidū. Prokuratūru, kuras atbildībā ir ekonomiskie noziegumi, un prokuratūru, kas ir atbildīga par korupcijas lietām, atbalsta speciālas izmeklēšanas aģentūras, piemēram, Finanšu un ekonomisko noziegumu vienības (*SDOE*) ģenerāldirektorāts un Finanšu policija. Ievērojot ESAO īpašos ieteikumus, Grieķija cenšas nodrošināt izmeklēšanas dienestiem un prokuratūrām pienācīgus cilvēkresursus un tehniskos resursus³⁴.

Ar konstitūcijas grozījumu palīdzību ir sperti būtiski soļi, kuru mērķis ir izskaust šķēršļus kriminālvajāšanai augsta līmeņa korupcijas gadījumos. 2019. gadā tika grozīti konstitucionālie noteikumi, kas saistīti ar imunitātes režīmu parlamenta deputātiem un dienestā esošiem vai bijušajiem ministriem. Saskaņā ar iepriekšējo tiesisko režīmu iespējas uzsākt kriminālvajāšanu pret dienestā esošajiem vai bijušajiem valdības locekļiem būtiski ietekmēja sarežģīta un laikā ierobežota procedūra, kuras ietvaros vairākos kriminālprocesa posmos bija jāiegūst parlamenta apstiprinājums. Ir atcelts arī īpašais noilgums, tādējādi atbrīvojoties no būtiskiem juridiskiem šķēršļiem, kas skar kriminālvajāšanu augsta līmeņa korupcijas lietās, jo īpaši atceļot laika periodu, kurā parlamentam jāpieņem kriminālvajāšanas priekšlikums attiecībā uz dienestā esošiem vai bijušajiem ministriem³⁵. Attiecīgie noteikumi stājās spēkā 2019. gada 28. novembrī, un attiecībā uz lietām, kuras jau izskata, ar atpakaļejošu datumu tos nepiemēros.

Šobrīd tiek īstenotas vairākas būtiskas pretkorupcijas reformas, saistībā ar kurām darbs pabeigts jau iepriekš. Pēc vairāku leģislatīvu reformu veikšanas spēkā ir moderns likums par partiju finansēšanu³⁶. Tomēr šķiet, ka tā pilnīga īstenošana izraisa zināmas bažas, jo kontroles mehānismi vēl aizvien pilnībā nedarbojas un līdz šim parlamenta kompetentā revīzijas komiteja nav noteikusi sankcijas nevienai politiskajai partijai³⁷.

³² Likums Nr. 4622/2019.

³³ Nacionālā pārredzamības iestāde (*NTA*) (2018): "Anti-corruption action plan 2018–2021". Pirmo *NACAP* Grieķija pieņēma 2013. gada martā, un tas tika atjaunināts 2015. gada augustā.

³⁴ ESAO (2018): "Phase 3bis follow-up: additional written report by Greece".

³⁵ Eiropas Komisija, "Country Report Greece 2020", SWD(2020) 507 final.

³⁶ Likums Nr. 3023/2002, kas grozīts ar Likumu Nr. 4304/2014, Nr. 4472/2017, Nr. 4475/2017, Nr. 4509/2017.

³⁷ Eiropas Komisija, "Country Report Greece 2020", SWD(2020) 507 final.

Grieķija ir veikusi vairākas reformas ar mērķi uzlabot un stiprināt aktīvu deklarēšanas sistēmas tiesisko regulējumu. Kopš 2016. gada aktīvu deklarācijas attiecībā uz visām pieprasītajām kategorijām tiek iesniegtas tiešsaistē³⁸, un sistēma šobrīd ir darbotiespējīga. Tomēr attiecīgais Likums par aktīvu un finanšu interešu deklarāciju iesniegšanu 2018. gadā tika atkārtoti grozīts, nosakot, ka visām iesaistītajām personām būs atkārtoti jāiesniedz aktīvu deklarācijas par 2015., 2016. un 2017. gadu³⁹. Ir četras galvenās iestādes, kas atbildīgas par aktīvu deklarāciju saņemšanu un revidēšanu: i) Aktīvu deklarāciju izmeklēšanas parlamentārā komiteja (*CIDA*), tā dēvētā 3-A komiteja, kas sastāv no 11 locekļiem un ir atbildīga par politisko struktūru (gan partiju, gan personu) finansējuma, kā arī aktīvu deklarāciju uzraudzību un piemērojamajām sankcijām. To darbā atbalsta speciāls dienests, kas sastāv no 20 darbiniekiem, un to vada speciālists, kas norīkots no Finanšu izmeklēšanas iestādes Speciālā sekretariāta; ii) Nelikumīgi iegūtu līdzekļu legalizēšanas novēršanas iestādes (*FIU*) Finansējuma izcelsmes izmeklēšanas vienība, kas ir atbildīga par vairāku kategoriju amatpersonu aktīvu deklarāciju revīzijām, kā arī par personām, kas konkrētā privātā juridiskā vienībā veic vadības pienākumus; iii) Policijas iekšlietu vienība, kas ir atbildīga par policijas ierēdņu aktīvu deklarāciju revīzijām, un iv) Nacionālās pārredzamības iestādes vadītājs, kas ir atbildīgs par administratīvās kontroles iestāžu (inspektoru, revidentu, izmeklētāju) aktīvu deklarāciju saņemšanu un pārbaudēm. Visas četras minētās iestādes ir viena no otras neatkarīgas, un nav oficiāla sadarbības mehānisma to darbības koordinēšanai. Turklāt citas pārraudzības iestādes var verificēt aktīvu deklarāciju *ad hoc* kārtībā gadījumā, ja ir saņemta sūdzība⁴⁰.

Nesen īstenota reforma paredz jaunus noteikumus par interešu konfliktiem. Tie attiecas uz valdības locekļiem, decentralizēto administrāciju ģenerālsekretāriem, speciālajiem sekretāriem un koordinatoriem, neatkarīgu iestāžu priekšsēdētājiem vai vadītājiem, publisku un privātu juridisku vienību⁴¹, priekšsēdētājiem, priekšsēdētāju vietniekiem, vadītājiem, vadītāju vietniekiem un izpilddirektoriem; tas neattiecas uz Konstitūcijā paredzētām iestādēm, kuras atskaitās tikai parlamentam, nevis valdībai. Valsts ierēdņu kodeksā izklāstīti vairāki valsts ierēdņiem noteiktie ierobežojumi un neatbilstības. Parlamenta deputātu rīcības kodeksā ir izklāstīti līdzīgi noteikumi, kas attiecas uz parlamenta deputātiem⁴². Šo noteikumu pārkāpšana var tikt uzskatīta par disciplinārpārkāpumu⁴³.

Lobēšana Grieķijā vēl aizvien lielākoties netiek regulēta, un trauksmes cēlēju aizsardzības regulējums nav pilnīgs. Šobrīd nepastāv īpaši noteikumi attiecībā uz lobistu reģistrāciju vai ziņošanu par amatpersonu un lobistu pārstāvju kontaktiem. Tomēr šobrīd tiek izstrādāts likumprojekts. Grieķijā nav visaptveroša tiesiskā regulējuma trauksmes cēlēju aizsardzībai. Ir daži noteikumi, kas atrodami regulējumā par lieciniekiem, kuri saistīti ar

³⁸ Aktīvu deklarēšanas regulējums atrodams Likuma Nr. 3213/2003 jaunākajā redakcijā, kas ir spēkā pēc Likuma Nr. 4571/2018 pieņemšanas.

³⁹ Grieķijas Oficiālais vēstnesis Nr. 186 /A/ 30.10.2018. Likums Nr. 4571/2018 noteica, ka visu kategoriju parādniekiem bija atkārtoti jāiesniedz aktīvu deklarācijas par 2015., 2016. un 2017. gadu.

⁴⁰ Turklāt Revīzijas palāta lemj par lietām, kuru pamatā ir to personu aktīvu nepamatota pieauguma revīzija, kurām ir jāiesniedz aktīvu deklarācija (sk. Likuma Nr. 3213/2003 1. pantu); šīs lietas Revīzijas palātai tiesas prāvas veidā iesniedz ģenerālprokuratūra pēc kompetento administratīvo iestāžu veiktas revīzijas. Revīzijas mērķis ir atrast aktīvu pieaugumus, kas ir uzskatāmi par tādiem, kuri radušies korupcijas rezultātā, un atgūt šos aktīvus (Likuma 3213/2003 3.B panta 4. un 12. punkts un Likuma Nr. 4700/2020 118. pants), radot zaudējumu atbildīgajām personām.

⁴¹ Likuma Nr. 4622/2019 71. pants.

⁴² Parlamenta deputātu rīcības kodeksa 3. pants.

⁴³ Apvienoto Nāciju Organizācijas Narkotiku un noziedzības novēršanas birojs (2018), "Thematic Compilation of Relevant Information Submitted by Greece — Asset and interest Disclosure systems".

sabiedrības interesēm⁴⁴; šie noteikumi paredz ierobežotu aizsardzību pret kriminālvajāšanu personām, kas palīdz atklāt konkrētus noziedzīgus nodarījumus, tai skaitā korupciju. Ir sperti soļi tādu pamatnostādņu izstrādei, kas nodrošinātu trauksmes cēlēju aizsardzību privātajā sektorā⁴⁵, un likumdošanas iniciatīva attiecībā uz iedarbīga mehānisma izveidi trauksmes cēlēju aizsardzībai ir iekļauta 2018.–2021. gada Nacionālajā pretkorupcijas rīcības plānā, taču vispārējs regulējums joprojām nav izstrādāts.

“Virpuļdurvju efekta” tiesiskais regulējums tika grozīts 2019. gadā. Iepriekš tiesību aktos bija noteikts, ka augstākajām amatpersonām divu gadu garumā jāatturas no jebkādām privātām profesionālām darbībām, kas būtu līdzīgas viņu iepriekš veiktajiem pienākumiem. Noteikumu pārkāpumu gadījumos tika piemērotas dažādas sankcijas: naudas sodi, aizliegums tapt ieceltam valsts pārvaldes ierēdņa amatā desmit gadu garumā un izņemšana no attiecīgā Nacionālā reģistra⁴⁶. Tomēr ar jaunajiem grozījumiem šie noteikumi ir tikuši atcelti, tagad nogaidīšanas periods ir saīsināts no diviem gadiem uz vienu un noteikumi par sankcijām ir svītroti⁴⁷. Nacionālās pārredzamības iestādes ietvaros izveidota neatkarīga ētikas komiteja ir atbildīga par šādas atļaujas piešķiršanu (vai šādu darbību atļaušanu, ievērojot konkrētus nosacījumus) un par tādu sankciju ierosināšanu likuma ietvaros, kuras piemēros Nacionālās pārredzamības iestādes vadītājs.

III. PLAŠSAZIŅAS LĪDZEKĻU PLURĀLISMS

Grieķijas tiesiskais regulējums plašsaziņas līdzekļu plurālisma jomā ir balstīts uz Konstitūcijā noteiktu aizsardzības pasākumu un leģislatīvu pasākumu kopumu. Konkrētāk, Konstitūcija atzīst vārda brīvību. Ir izveidotas struktūras, kas nodrošina plašsaziņas līdzekļu plurālismu un preses tiesības. Grieķijas plašsaziņas līdzekļus ir skārusi ekonomiskā krīze, un tās rezultātā plašsaziņas līdzekļu uzņēmumi un žurnālisti ir nonākuši finansiāli aizvien neaizsargātākā situācijā⁴⁸.

Audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu regulatīvās iestādes neatkarība ir nodrošināta, taču iestādei trūkst resursu. Valsts radio un televīzijas padome (*NCRTV*) pārrauga un regulē radio un televīzijas tirgus. Tās neatkarība ir nostiprināta Konstitūcijā⁴⁹, un tās tiesiskais regulējums izklāstīts Plašsaziņas līdzekļu likumā⁵⁰. *NCRTV* ietilpst deviņi locekļi: tā sastāv no priekšsēdētāja, priekšsēdētāja vietnieka un septiņiem locekļiem, ko ieceļ Priekšsēdētāju plēnumā — īpašā parlamenta struktūrā, kurā pārstāvētas visas politiskās partijas un kura ir atbildīga par izvirzīšanu amatam neatkarīgajās iestādēs⁵¹. 2020. gada plašsaziņas līdzekļu plurālisma uzraudzības instruments (*MPM 2020*) novērtēja tās neatkarību un produktivitāti ar zema riska rādītāju. Tomēr *MPM 2020* arī norāda, ka nepastāv īpaši aizsardzības pasākumi, kas ļautu izvairīties no patvaļīgas lēmumu pieņemšanas valsts

⁴⁴ Likums Nr. 4254/2014.

⁴⁵ ESAO (2018), “Guidelines on Whistle-blower Protection for Companies in Greece”. Šīs pamatnostādnes izstrādātas ar ES atbalstu.

⁴⁶ Likuma Nr. 4440/2016 23. pants.

⁴⁷ 119. pants Likumā Nr. 4622/2019 “Επιτελικό Κράτος: οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των κυβερνητικών οργάνων και της κεντρικής δημόσιας διοίκησης” [“Valsts izpildvara: valdības, valdības struktūru un centrālās valsts pārvaldes organizācija, darbība un pārredzamība”], kas stājās spēkā 2019. gada augustā.

⁴⁸ 2020. gadā Grieķija ieņēma 65. vietu pasaulē organizācijas “Reportieri bez robežām” preses brīvības indeksā.

⁴⁹ Konstitūcijas 15. panta 2. punkts.

⁵⁰ Likums Nr. 4339/2015, kā arī grozītais Likums Nr. 1866/1989, Nr. 2328/1995, Nr. 2644/1998, Nr. 2863/2000 u. c.

⁵¹ Grieķijas sniegtā informācija 2020. gada ziņojumam par tiesiskumu.

vārdā attiecībā uz iestādes budžeta līdzekļiem. Tiek arī norādīts, ka, lai arī pastāv noteikumi par neatbilstību, iecelšanas procedūras nav pietiekami pārredzamas un pieprasītās kvalifikācijas tiek noteiktas vispārīgā veidā, kas neizslēdz locekļu atlasīšanu, kura balstīta uz politiskiem apsvērumiem⁵². Valsts apmeklējuma laikā tika norādīts, ka *NCRTV* trūkst pienācīgu finanšu resursu un cilvēkresursu, kas nepieciešami, lai veiktu visus tai uzticētos uzdevumus, jo īpaši attiecībā uz tādu audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu uzraudzību, kuri tiek sniegti no reģioniem un salām, kas atrodas tālu no Atēnām, un galvaspilsētā nav aplūkojami. Iestādes ir uzsākušas pārskatītās Audiovizuālo mediju pakalpojumu direktīvas (AVMPD)⁵³ transponēšanas procesu. Šī direktīva stiprina audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu regulatīvo iestāžu neatkarību, nodrošinot, ka tās ir juridiski nošķirtas no valdības, kā arī funkcionāli neatkarīgas no valdības un jebkuras citas publiskas vai privātas struktūras.

Plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību pārredzamība ir nodrošināta tikai daļēji, jo īpaši audiovizuālo plašsaziņas līdzekļu pakalpojumiem. Lai arī audiovizuālajiem plašsaziņas līdzekļiem ir jāziņo par savām īpašumtiesību struktūrām *NCRTV*⁵⁴, drukātajiem plašsaziņas līdzekļiem netiek pieprasīts uz drukātajiem eksemplāriem norādīt plašsaziņas līdzekļa īpašnieku. Tomēr ir vērts norādīt, ka, lai reģistrētos Reģionālās un vietējās preses reģistrā, plašsaziņas līdzekļu vadītājam ir jāiesniedz valsts iestādēm informācija par plašsaziņas līdzekļa īpašnieku⁵⁵. Ziņu plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību struktūra sabiedrībai tiek atklāta tikai daļēji, it īpaši attiecībā uz plašsaziņas līdzekļu faktiskajiem īpašniekiem⁵⁶. *MPM 2020* ir novērtējis plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību pārredzamību esam vidēja riska zonā, norādot, ka *valsts tiesību aktus neraksturo skaidri noteikumi par ziņu plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību struktūras atklāšanu sabiedrībai*. Saistībā ar tiešsaistes plašsaziņas līdzekļu īpašumtiesību pārredzamību Grieķijas iestādes ziņo, ka Plašsaziņas līdzekļu un komunikācijas ģenerālsēkretariāts ir izveidojis tiešsaistes plašsaziņas līdzekļu reģistru, sauktu par “e-mediju”⁵⁷. Šis reģistrs attiecas uz visiem plašsaziņas līdzekļu īpašniekiem, kas ir klātesoši tiešsaistē (tīmekļa vietnē), un aicina tos reģistrēt savas darbības tiešsaistē.

Tiek ziņots, ka netiešo valsts subsīdiu sadales kritēriji ir taisnīgi. *MPM 2020* ziņo, ka netiešo valsts subsīdiu kritēriji, piemēram, preses izdevumu piegādes subsīdijas, pazeminātas PVN un elektronisko komunikācijas pakalpojumu likmes, ir taisnīgi. Tomēr ieinteresētās personas ziņo par bažām saistībā ar valdības finansiālā atbalsta trūkumu žurnālistiem un par tādas valsts reklāmas piešķirumu pārredzamības trūkumu, kas saistīta ar pandēmiju⁵⁸. Grieķijas iestādes norāda, ka Plašsaziņas līdzekļu un komunikācijas ģenerālsēkretariāts uzrauga sabiedrisko pakalpojumu dienestu un organizāciju komunikācijas programmu un darbību īstenošanu. Ikvienam dienestam un organizācijai, kuru komunikācijas programmu budžets pārsniedz 30 000 EUR, ir pienākums iesniegt pieteikumu, ko apstiprina

⁵² 2020. gada plašsaziņas līdzekļu plurālisma uzraudzības instruments.

⁵³ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/1808 (2018. gada 14. novembris), ar ko groza Direktīvu 2010/13/EK.

⁵⁴ Pārskatītā AVMPD mudina dalībvalstis pieņemt leģislatīvus pasākumus ar nosacījumu, ka tiešsaistes plašsaziņas līdzekļu pakalpojumu sniedzēji savā jurisdikcijā dara pieejamu informāciju par to īpašumtiesību struktūru, tai skaitā par faktiskajiem īpašniekiem.

⁵⁵ Likuma Nr. 4557/2018 20. un 22. pants par Centrālā faktisko īpašnieku reģistra noteikumiem.

⁵⁶ 2020. gada plašsaziņas līdzekļu plurālisma uzraudzības instruments. Saskaņā ar Grieķijas iestāžu sniegto informāciju jauns Ministra dekrēts (Nr. 667/2020) nu paredz, ka visām struktūrām, kas Grieķijā veic darījumdarbību, ir jābūt īpašam faktisko īpašnieku reģistram, kurā norādīti to faktiskie īpašnieki un visa īpašnieku ķēde. Tas attiecas arī uz plašsaziņas līdzekļu uzņēmumiem.

⁵⁷ E-mediju reģistrs ir pieejams vietnē: <https://emedia.media.gov.gr/>.

⁵⁸ Informācija saņemta Grieķijas apmeklējuma kontekstā.

ģenerālsekretariāts. Tomēr, kā ziņo *MPM 2020*, šīs politikas pārredzamība ir problemātiska, jo attiecīgo drukāto plašsaziņas līdzekļu saņemtā finansējuma apjomi netiek publiskoti.

Konstitūcija atzīst vārda brīvību. Kriminālkodeksā nesen ieviestie grozījumi nosaka, ka zaimošana vairs nav uzskatāma par noziedzīgu nodarījumu. Viens no iespējamajiem soda mēriem par neslavas celšanu ir brīvības atņemšana. Tiesības uz informāciju ir nostiprinātas Konstitūcijā. Ir paredzētas arī tiesības uz piekļuvi publisko iestāžu rīcībā esošiem dokumentiem. Ierobežojumi ir definēti atbilstoši starptautiskajiem standartiem, un ir pieejami apelācijas mehānismi. Tiesiskais regulējums, kas aizsargā trauksmes cēlētus, kuri bieži vien sniedz būtisku informāciju žurnālistiem, vēl aizvien nav pilnīgs. *MPM 2020* norāda, ka būtiskas problēmas ir saistītas ar nepietiekamiem mehānismiem, kas ļautu nodrošināt profesionālo standartu ievērošanu žurnālistikas praksē. Leinteresētās personas ziņojušas, ka žurnālistu biedrību ētikas struktūras nav īpaši aktīvas un nav spējīgas efektīvi uzraudzīt ētisku žurnālistiku vai citus jautājumus, bet vienlaikus tika norādīts, ka Grieķijas tiešsaistes plašsaziņas līdzekļu kopaina vērtējama kā salīdzinoši veselīga, jo īpaši vietējā līmenī⁵⁹.

Žurnālisti saskaras ar grūtībām darba apstākļu un drošības ziņā. Darba apstākļi vēl aizvien uzskatāmi par problemātiskiem, un žurnālisti neiztiek bez uzbrukumiem un draudiem viņu fiziskajai veselībai. Nesenā pagātnē ir ziņots par vairākiem uzbrukumiem žurnālistiem⁶⁰. Eiropas Preses un plašsaziņas līdzekļu brīvības centrs (*ECPMF*) norāda, ka lielākais apdraudējums (ar dažiem izņēmumiem) žurnālistu drošībai Grieķijā ir no galēji labējiem ekstrēmistiem⁶¹. Eiropas Padomes Žurnālistikas un žurnālistu drošības aizsardzības veicināšanas platforma⁶² un Plašsaziņas līdzekļu brīvības kartēšanas platforma⁶³ 2019. un 2020. gadā ziņoja par deviņiem brīdinājumiem, kas saistīti ar žurnālistu nomelnošanas kampaņām, uzbrukumiem, kas vērsti pret žurnālistiem, kuri atspoguļo migrācijas un bēgļu jautājumus, kā arī Covid-19 valsts finansējumu plašsaziņas līdzekļiem. Žurnālistu biedrības Grieķijā sniedz tiesisko palīdzību, ierobežotu finansiālo atbalstu un nodrošina apmācības žurnālistiem.

IV. CITI INSTITUCIONĀLI JAUTĀJUMI SAISTĪBĀ AR LĪDZSVARA UN ATSVARA SISTĒMU

Grieķija ir parlamentāra demokrātija ar vienpalātas parlamentu. Varas dalījums ir nostiprināts Konstitūcijā⁶⁴. Likumdošanas pilnvaras ir parlamentam un prezidentam⁶⁵, bet tiesību aktu ieviešanas tiesības — parlamentam un valdībai.

Likumdošanas process tiek reformēts, lai standartizētu un integrētu sagatavošanas posmu un uzlabotu tā kvalitāti. Grieķijas likumdošanas situāciju līdz pat nesenai pagātnei raksturoja konsekvences trūkums un izteikta sadrumstalotība. To raksturo bieži izmantotie termini “polynomia” (pārmērīgs regulējums) vai pat “kakonomia” (nekvalitatīvs regulējums), un situāciju vēl vairāk saasināja oficiālas un visaptverošas tiesību aktu kodifikācijas

⁵⁹ 2020. gada plašsaziņas līdzekļu plurālisma uzraudzības instruments.

⁶⁰ 2018. gada decembrī bumbas sprādziens nodarīja ievērojamu kaitējumu *SKAI TV* stacijā Atēnās. 2019. gada maijā ļaunprātīgā dedzināšanā tika iznīcināta *CNN Greece* reportiera automašīna. Eiropas Preses un plašsaziņas līdzekļu brīvības centrs (*ECPMF*) ziņo, ka 2019. gadā anarhisti ielauzās laikraksta *Athens Voice* galvenajā mītnē un sabojāja biroja aprīkojumu, datorus un mēbeles.

⁶¹ Eiropas Preses un plašsaziņas līdzekļu brīvības centrs (2019), “Greece: New democracy — new press freedom?”.

⁶² Eiropas Padome, Žurnālistikas un žurnālistu drošības aizsardzības veicināšanas platforma.

⁶³ *ECPMF*, Plašsaziņas līdzekļu brīvības kartēšanas platforma.

⁶⁴ Konstitūcijas 26. pants.

⁶⁵ Sk. iepriekšējo piezīmi.

trūkums⁶⁶. Lai pārvarētu šīs grūtības, 2019. gadā likumdošanas iniciatīvas⁶⁷ ietvaros pārdefinēja un izstrādāja normatīvo regulējumu labai likumdošanas un kodifikācijas praksei. Tā rezultātā pēdējā laikā tikušas izstrādātas un pieņemtas standartizētas metodes, kas izklāstītas attiecīgajās rokasgrāmatās, kuras izplatītas administratīvajām iestādēm un pieejamas tiešsaistē⁶⁸.

Likumdošanas procedūru visaptverošas reformas mērķis ir stiprināt tiesību aktu kvalitāti. Līdz pat nesenai pagātnei ietekmes novērtējumu veikšana un konsultācijas ar ieinteresētajām personām nebija vispāratzīta prakse tiesību aktu ieviešanā. 2019. gada Valsts izpildvaras likuma⁶⁹ mērķis ir nodrošināt likumdošanas procedūru visaptverošu reformu, kas balstīta uz labāka regulējuma principiem un paņēmieniem, liekot uzsvāru uz ietekmes novērtējumu lomas stiprināšanu. Ar šā likuma starpniecību, iesaistoties gan advokātiem, gan ekonomistiem, izveidota arī neatkarīga zinātniska novērtēšanas iestāde un stiprināta institucionālā struktūra juridiskajai kodifikācijai un reformām. Valsts izpildvaras likuma īstenošana turpinās. Iestādes nesen pieņēmušas detalizētu likumdošanas metodikas rokasgrāmatu un veidni visaptverošam ietekmes novērtējumam⁷⁰. Ieinteresētās personas, piemēram, Grieķijas Nacionālā cilvēktiesību iestāde⁷¹ un Grieķijas Ombuds⁷², norādījušas, ka tās nesaņem likumprojektus iepriekš, tādēļ tām nav pietiekami daudz laika par normām sniegt detalizētus komentārus. Turklāt sabiedriskajai apspriešanai atvēlētais laiks bieži vien ir ļoti īss. Jaunā likumdošanas procesa mērķis ir novērst šos trūkumus. Turklāt iestādes ziņojušas par šobrīd aktuāliem centieniem likumdošanas procesā ierobežot paātrināto procedūru vai ārkārtas rīkojumu izmantošanu.

Pamattiesību un konstitucionālo tiesību ievērošana tiek nodrošināta vairākos veidos, tostarp ar neatkarīgu iestāžu palīdzību. Tā kā Grieķijā nav formālas konstitucionālās tiesas, Grieķijas Konstitūcija ļauj katram tiesnesim lemt, vai likums, kas pārkāpj konstitūciju, pārkāpis personas konstitucionālās tiesības⁷³. Tā kā pastāv šāda izklaidēta konstitucionālās pārskatīšanas sistēma, visas tiesas ir kompetentas pārskatīt likumu atbilstību Konstitūcijai⁷⁴. Tomēr saskaņā ar 1975. gada Konstitūciju tika izveidota speciāla *ad hoc* tiesa: Augstākā speciālā tiesa⁷⁵. Tās ierobežotajā jurisdikcijā ir iekļauta *ex post* tiesību aktu atbilstības Konstitūcijai pārskatīšana gadījumā, ja Augstāko tiesu viedokļi atšķirtos. Tās spriedumi par tās izskatīto tiesību normu atbilstību Konstitūcijai ir saistoši visām tiesām. Grieķijas Ombuda (1997. gadā dibināta neatkarīga administratīva iestāde) pienākumos ietilpst mediācija starp pilsoņiem un valsts pārvaldi, vietējām iestādēm, sabiedriskiem pakalpojumiem un publisko

⁶⁶ Sotiropoulos/Christopolous, “Πολυνομία Και Κακονομία Στην Ελλάδα” [“Pārmērīgs un nekvalitatīvs regulējums Grieķijā”], *Dianeosis* 2017; skatīt arī: Eiropas Komisija, “Country Report Greece 2019”, SWD(2019) 1007 final, 55. lpp.

⁶⁷ Likums Nr. 4622/2019 par valsts izpildvaru, 3. iedaļa, C nodaļa, “Likumu izstrādes process un laba likumdošanas prakse”, 57.–64. pants; D nodaļa, “Kodifikācija un likumu pārskatīšana”, 65.–67. pants.

⁶⁸ Juridiskās kodifikācijas, likumdošanas metodikas un ietekmes novērtējumu rokasgrāmatas.

⁶⁹ Likums Nr. 4622/2019.

⁷⁰ Sagatavots ar Eiropas Komisijas tehnisko atbalstu, skatīt: Eiropas Komisija, “Enhanced Surveillance Report”, 2020. gada maijs, 27., 103. lpp.

⁷¹ Informācija saņemta Grieķijas apmeklējuma kontekstā.

⁷² Valstu cilvēktiesību aizsardzības iestāžu Eiropas tīkls (ENNHRI), “The rule of law in the European Union”, 115. lpp.

⁷³ Konstitūcijas 87. panta 2. punkts, kas nosaka, ka tiesnešiem nav pienākuma pildīt noteikumus, kuri pieņemti, pārkāpjot Konstitūciju. Konstitūcijas 93. panta 4. punkts nosaka, ka tiesām nav pienākuma piemērot statūtus, kuru saturs ir pretrunā Konstitūcijai.

⁷⁴ Skatīt, piemēram: *Contiades, Papacharalambous, Papastilianos* (2019), “National Constitutions in European and Global Governance: Democracy, Rights, the Rule of Law”, nodaļa “The Constitution of Greece: EU Membership Perspectives”, 642.–643. lpp.

⁷⁵ Konstitūcijas 100. pants.

tiesību subjektiem, tam jāaizsargā pilsoņu tiesības, jācīnās ar sliktu pārvaldību un jādrošina atbilstība likumā paredzētajai kārtībai⁷⁶. Grieķija 1998. gadā izveidoja Nacionālo cilvēktiesību komisiju, kas ir tās nacionālā cilvēktiesību iestāde; tā darbojas kā neatkarīga konsultatīva valsts iestāde jautājumos, kas saistīti ar cilvēktiesību aizsardzību un veicināšanu. 2017. gada martā atbilstoši ANO vispārējiem principiem⁷⁷ tā atkārtoti akreditēta ar A statusu.

Pieceja informācijai, tai skaitā administratīviem lēmumiem, tiek nodrošināta un pārredzamība tiek garantēta ar politiku par pieceju valdības informācijai. Kopš 2010. gada Grieķijā darbojas elektroniska platforma (*Di@vgeia*) kurā visām publiskajām iestādēm jāaugšupielādē ikviens administratīvais akts, cita starpā arī lēmumi par iecelšanu amatos, dotāciju piešķirumi, personāla pārcelšanas lēmumi un lēmumi par valsts subsīdijām pilsoņiem⁷⁸. Attiecīgais tiesiskais regulējums tālāk nosaka, ka neviens akts nav uzskatāms par spēkā esošu, ja vien tas nav augšupielādēts un redzams elektroniskajā platformā, kurai tiešā veidā var piekļūt ikviena ieinteresētā persona⁷⁹.

Biedrošanās brīvība ir nostiprināta Konstitūcijā, kaut gan specifiska veicinoša satvara attiecībā uz pilsonisko sabiedrību nav. Grieķijas iestādes ziņojušas, ka esošais tiesiskais regulējums neparedz īpašus noteikumus par NVO dibināšanu un darbību⁸⁰. Tomēr 2018. gadā ar starpministriju lēmumu⁸¹ tika izveidots Grieķijas un ārvalstu NVO biedru reģistrs (*Greek and Foreign NGO Members Registry*), kas tika tālāk regulēts 2020. gadā⁸². Šis 2020. gada likums ieviesa un pakāpeniski paplašināja noteikumus par tādu Grieķijas un ārvalstu NVO reģistrāciju un sertifikāciju, kas darbojas patvēruma, migrācijas un sociālās iekļaušanas jomās; tas paredz organizāciju reģistrācijas noteikumus un piešķir pilnvaras Migrācijas un patvēruma lietu ministrijai noteikt papildu prasības NVO reģistrēšanai. Daudzas ieinteresētās personas to kritizē, jo uzskata, ka noteikumi par NVO darbību ietver pārāk striktas un nesamērīgas reģistrācijas un sertifikācijas prasības⁸³. Tiek arī ziņots par pieaugošu uzbrukumu skaitu tām NVO, kas strādā ar bēgļiem un migrantiem Grieķijā⁸⁴, un tiek paustas bažas, ka pilsoniskā rīcības telpa, kas paredzēta pilsoniskajai sabiedrībai Grieķijā, kopš 2019. gada ir sarukusi⁸⁵.

⁷⁶ Grieķijas Ombuds ir arī nacionālā līdztiesības iestāde, kuras mandātā ietilpst cīņa ar diskrimināciju un vienlīdzīgas attieksmes principa veicināšana neatkarīgi no dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes, ģimenes vai sociālā statusa, reliģijas vai ticības, invaliditātes vai hroniskām slimībām, vecuma, seksuālās orientācijas vai dzimumidentitātes.

⁷⁷ Principi attiecībā uz valstu iestāžu statusu (Parīzes principi), pieņemti 1993. gada 20. decembrī ar ANO Ģenerālās asamblejas rezolūciju Nr. 48/134.

⁷⁸ Elektroniskā platforma atrodama šeit: <https://diavgeia.gov.gr/en>.

⁷⁹ Likums Nr. 4210/2013.

⁸⁰ Grieķijas sniegtā informācija 2020. gada ziņojumam par tiesiskumu, 45. punkts.

⁸¹ Starpministriju lēmums Nr. 7586/18.

⁸² Likums Nr. 4662/2020, kas grozīts ar Likumu Nr. 4686/2020.

⁸³ *Refugee Support Aegean* (2020), "New Rules on Civil Society Supporting Refugees and Migrants in Greece", 1.–3. lpp.; NVO likuma ekspertu padome, Eiropas Padomes SNVO konference, CONF/EXP(2020)4, 23. lpp.

⁸⁴ *Front Line Defenders* sniegtā informācija 2020. gada ziņojumam par tiesiskumu, 2.–3. lpp.

⁸⁵ *Greenpeace* sniegtā informācija 2020. gada ziņojumam par tiesiskumu, 2. lpp. Skatīt arī *CIVICUS Monitor: Tracking Civic Space* novērtējumu: novērtējumus piecu kategoriju skalā izsaka šādi: atklāta, sašaurināta, ierobežota, apspiesta un noslēgta.

I pielikums. Informācijas avotu saraksts alfabētiskā secībā*

* *Saraksts ar informāciju, kas saņemta saistībā ar 2020. gada ziņojuma par tiesiskumu apspriešanu, ir pieejams (COM tīmekļa vietnē).*

Plašsaziņas līdzekļu plurālisma un plašsaziņas līdzekļu brīvības centrs (2020), 2020. gada plašsaziņas līdzekļu plurālisma uzraudzības instruments. <https://cmpf.eui.eu/media-pluralism-monitor/mpm-2020>.

Plašsaziņas līdzekļu plurālisma un plašsaziņas līdzekļu brīvības centrs (2020), 2020. gada plašsaziņas līdzekļu plurālisma uzraudzības instruments — infografika par neslavas celšanas dekriminalizāciju. https://cmpf.eui.eu/wp-content/uploads/2019/01/decriminalisation-of-defamation_Infographic.pdf.

CIVICUS Monitor “Tracking Civic Space”. <https://monitor.civicus.org/country/greece/>.

Contiades, Papacharalambous and Papastylanos (2019), “The Constitution of Greece: EU Membership Perspectives”.

Eiropas Padome: Ministru komiteja (2016), “Recommendation CM/Rec(2016)4 of the Committee of Ministers to member States on the protection of journalism and safety of journalists and other media actors”.

Eiropas Padome, Žurnālistikas un žurnālistu drošības aizsardzības veicināšanas platforma — Grieķija. <https://www.coe.int/en/web/media-freedom/greece>.

Eiropas Padome, SNVO konference, NVO likuma ekspertu padome, “Opinion on the compatibility with European standards of recent and planned amendments to the Greek legislation on NGO registration” [“Atzinums par Grieķijas tiesību aktu par NVO reģistrēšanu neseno un plānoto grozījumu atbilstību Eiropas standartiem”], 2020. gada 2. jūlijs. <https://www.coe.int/en/web/ingo/-/greek-legislation-on-ngo-registration>

Komunikācijas ģenerāldirektorāts (2019), “Standard Eurobarometer 91”.

Komunikācijas ģenerāldirektorāts (2019), “Flash Eurobarometer 482: Businesses’ attitudes towards corruption in the EU”.

Komunikācijas ģenerāldirektorāts (2020), “Special Eurobarometer 502: Corruption”.

Eiropas Preses un plašsaziņas līdzekļu brīvības centrs, Plašsaziņas līdzekļu brīvības kartēšanas platforma: Grieķija. <https://www.mappingmediafreedom.org/country-profiles/greece/>.

Eiropas Preses un plašsaziņas līdzekļu brīvības centrs (2019), “Greece: New democracy — new press freedom?”. <https://www.ecpmf.eu/greece-new-democracy-new-press-freedom/>.

Eiropas Komisija (2019), “Country Report Greece”, SWD(2019) 1007 final.

Eiropas Komisija (2020), “Country Report Greece”, SWD(2020) 507 final.

Eiropas Komisija (2020), “Enhanced Surveillance Report”, *Institutional Paper Series* 127.

Eiropas Komisija (2020), Eiropas Savienības rezultātu apkopojums tiesiskuma jomā.

Eiropas e-tiesiskuma portāls, Tiesu sistēmas dalībvalstīs — Grieķija. https://e-justice.europa.eu/content_judicial_systems_in_member_states-16-el-en.do?member=1.

Valstu cilvēktiesību aizsardzības iestāžu Eiropas tīkls (2020), Valstu cilvēktiesību aizsardzības iestāžu Eiropas tīkla dati apspriedei ar ieinteresētajām personām saistībā ar 2020. gada ziņojumu par tiesiskumu.

Front Line Defenders (2020), *Front Line Defenders* sniegtā informācija 2020. gada ziņojumam par tiesiskumu.

GRECO (2018), ceturtā novērtēšanas kārtā. Atbilstības ziņojums par Grieķiju “Corruption prevention in respect of members of parliament, judges and prosecutors”.

GRECO (2019), “Ad hoc Report on Greece (Rule 34)”.

Grieķijas valdība (2020), Grieķijas sniegtā informācija 2020. gada ziņojumam par tiesiskumu.

Grieķijas valdība, Tiešsaistes plašsaziņas līdzekļu reģistrs. <https://emedia.media.gov.gr/>.

Grieķijas valdība, tiešsaistes platforma *Di@vgeia*. <https://diavgeia.gov.gr/en>.

Greenpeace (2020), *Greenpeace* sniegtā informācija 2020. gada ziņojumam par tiesiskumu.

Digitālās pārvaldības ministrija, *Di@vgeia*: “The Transparency Program initiative”. <https://diavgeia.gov.gr/en>.

Tieslietu ministrija (2020), 2020. gada 25. maija paziņojums. <https://www.ministryofjustice.gr/?p=5108>.

Nacionālā pārredzamības iestāde (2018), “Anti-corruption action plan 2018–2021”. <http://www.gsac.gov.gr/attachments/article/234/National%20Anti-Corruption%20Action%20Plan%202018-2021.pdf>.

ESAO (2018), “Assessment and Review of Asset Recovery Institutional Arrangements in Greece”.

ESAO (2018): “Phase 3bis follow-up: additional written report by Greece”. [https://one.oecd.org/document/DAF/WGB\(2018\)43/en/pdf](https://one.oecd.org/document/DAF/WGB(2018)43/en/pdf).

ESAO (2018) “Guidelines on Whistle-blower Protection for Companies in Greece”. <https://www.oecd.org/corruption/anti-bribery/OECD-Guidelines-Whistleblower-Protection-Companies-in-Greece-ENG.pdf>.

Pikrammenos (2019), “Δικαστική Χωροταξία: επιλογή του νομοθέτη με μείζονα σημασία για το δικαστικό σύστημα”, στο συλλογικό έργο ‘Η Δικαιοσύνη στην Ελλάδα’ [“Tiesu teritoriālā plānošana: tāda likumdevēja izvēle, kas ir īpaši svarīgs tiesu sistēmai”].

Refugee Support Aegean (2020), “New Rules on Civil Society Supporting Refugees and Migrants in Greece”. https://rsaagean.org/wp-content/uploads/2020/05/RSA_Comments_NGO_Registry.pdf.

Organizācija “Reportieri bez robežām” (2020), preses brīvības indekss. <https://rsf.org/en/ranking>.

Reuters žurnālistikas pētījumu institūts (*Reuters Institute*) un Oksfordas Universitāte, “Digital News Report: Greece”. <http://www.digitalnewsreport.org/survey/2020/greece-2020/>.

Sotiropoulos, Christopolous (2017), “Πολυνομία Και Κακονομία Στην Ελλάδα” [“Pārmērīgs un nekvalitatīvs regulējums Grieķijā”].

Transparency International (2020), *Transparency International* sniegtā informācija 2020. gada ziņojumam par tiesiskumu.

Transparency International, korupcijas uztveres indekss: Grieķija. <https://www.transparency.org/en/countries/greece>.

Apvienoto Nāciju Organizācijas Narkotiku un noziedzības novēršanas birojs (2018), “Thematic Compilation of Relevant Information Submitted by Greece — Asset and interest Disclosure systems”. https://www.unodc.org/documents/corruption/WG-Prevention/Art_8_Financial_disclosure_declaration_of_assets/Greece.pdf.

Virtuāls Grieķijas apmeklējums 2020. gada ziņojuma par tiesiskumu sagatavošanas kontekstā.

II pielikums. Valsts (Grieķijas) apmeklējums

Komisijas dienesti 2020. gada jūnijā organizēja virtuālas sanāksmes ar šādām iestādēm:

- 3A Komiteja
- Atēnu Advokātu asociācija
- Valsts padome
- Revīzijas palāta
- Ministra vietnieka kabinets
- Finanšu ziņu vākšanas vienība
- Juridisko un parlamentāro lietu ģenerālsēkretārs
- Grieķijas Valsts audiovizuālās jomas regulators
- Maķedonijas un Trāķijas žurnālistu apvienība
- Tieslietu ministrija
- Nacionālā pārredzamības iestāde
- Ombuds
- Finanšu noziegumu un finanšu policijas nodaļas prokuratūra
- Politikas finansējuma revīzijas komitejas atbalsta īpašā aģentūra
- Augstākā tiesa

* Komisija vairākās horizontālās sanāksmēs tikās arī ar šādām organizācijām:

- *Amnesty International*
- Eiropas Pilsonisko brīvību savienība
- “Pilsoniskā sabiedrība — Eiropa”
- Eiropas baznīcu konference
- *EuroCommerce*
- Eiropas Bezpeļņas tiesību centrs
- Eiropas Preses un plašsaziņas līdzekļu brīvības centrs
- Eiropas Pilsoniskās sabiedrības forums
- *Free Press Unlimited*
- *Front Line Defenders*
- *ILGA-Europe*
- Starptautiskā Juristu komisija
- Starptautiskā Cilvēktiesību federācija
- Starptautiskais preses institūts
- Mūžizglītības platforma
- Iniciatīva *Open Society Justice* / Atvērtās sabiedrības Eiropas politikas institūts
- “Reportieri bez robežām”
- *Transparency International* ES nodaļa